

téma

POSVÍTÍME VÁM.

Tým firmy Sathea, na snímku Zlata Straková, Filip Vaněk, Martin Šorma, Jan Horák a Ondřej Gazda, se specializuje na vývoj moderního osvětlení.

Do fabriky nás nedostanou

Vysoké školy otevírají prostory pro byznys svých studentů. Vznikají desítky inovativních firem s milionovými obraty»

ŽÁDNÉ PEKLO.

Jednou z výhod vysokoškolských inkubátorů je, že budoucí podnikatelé nejsou hned natvrdo vystaveni komerčnímu prostředí. Mají čas vymýšlet projekty, měnit je, zkoušet. Z inkubátoru vzešla i firma DO-IT Davida Miklase. Specializuje se na 3D technologie a 3D tiskárny.

JAK SE KLUBE FIRMA

Gabrielu Koláčkovou, která Point One vede, překvapilo, s jak různorodými projekty studenti do inkubátoru přišli. „Na start jsme se připravovali od jara. Dvoukolovým výběrovým řízením nakonec prošly čtyři týmy, kterým budeme poskytovat rok a půl podporu, po dohodě ji můžeme i prodloužit. Každý projekt obsahuje jiný nápad. Ve finále ale potřebují všichni to samé – rady odborníků, zpětnou vazbu, rozbor svojí situace,“ vypráví. Kouči tak třeba začínajícím byznysmenům poradí, jak zaujmout budoucí investory, právníci zase, jak si založit firmu, a účetní, jak se vyrovnat s překážkami daňové soustavy. Každý tým má svého mentora. Vše se odehrává v kreativních prostorách Point One, kde je i chill out zóna nebo konferenční místnost. Kvůli motivaci studentů nebývají služby obdobných center úplně zdarma. V návaznosti na jejich rozsah se pohybují v řádech stovek korun měsíčně. Point One je teď před uzavěrkou druhého kola přijímání projektů.

Obdobný startér pro mladé firmy se chystá otevřít i pražská VŠE. Ponese název xPort a fungovat by měl od začátku příštího roku. Univerzita se dlouho zaměřovala na přípravu studentů na pracovní prostředí ve firmách a veřejných institucích. Spuštěním xPortu chce začít budovat podnikatelskou komunitu kolem VŠE a také vyjít vstříc trendu generace Y. Kromě několika partnerů pomůže fungování inkubátoru také část dědictví, které škole odkázal Tomáš Baťa mladší. Partnerem xPortu se stane navíc jeden z nejuspěšnějších inkubátorů v USA, a to SkyDeck při univerzitě v Berkeley. „Projekty se mohou hlásit do poloviny ledna. Přihlášky zhodnotí tým xPort a následně je předloží radě xPort, složené ze zástupců školy, mentorů a investorů. Týmy, které budou vybrány, obdrží kredit, tedy virtuální peníze, které využijí na čerpání služeb nabízených akcelérátorem. To proto, aby každý věděl, kolik ho to stojí, a mohl si sám rozhodovat, co si vybere. Když pak firma přijde na reálný trh, bude mít přehled o tom, kolik je jejich podnikání bude stát,“ říká mluvčí VŠE Julie Daňková.

To ČVUT má zkušenosti s „výrobou“ firm studentů a absolventů už od devadesátých let. „Hlásili se k nám zájemci ze všech škol, protože jiné univerzitní inkubátory tu do-

» Je jim kolem pětadvaceti, studují nebo končí vysokou školu a nikdy nepřemýšleli o tom, že budou chodit na osmou do práce a ve čtyři zase domů. Říká se jim generace Y. Jsou to děti nové doby, kreativní, sebevědomé, jimž se jejich sny a plány plní pod rukama. Vysoké školy jdou nyní této generaci naproti. Pražské VŠE i ČZU otevírají vysokoškolské inkubátory, tedy platformy pro vznik studentských firem. Zkušenosti ČVUT, která už obdobný inkubátor spustila před lety, napovídají, že český byznys bude brzy bohatší o desítky firem nového stříhu s milionovými obraty.

TŘI, DVA, JEDNA, START

Martin Habart studuje Provozně ekonomickou fakultu ČZU. Jeho tým patří mezi první, které vzal podnikatelský inkubátor ČZU s názvem Point One pod svá křídla. „Nikdy jsem nepřemýšlel o tom, že budu zaměstnancem v nějaké firmě. Vždycky jsem plánoval, že budu podnikat. Vidím v tom svobodu a možnost vytvořit nějakou hodnotu, která přetrvá,“ říká. Jeho tým pracuje na projektu, který má bojovat proti dětské obezitě. „Pohybují se v oblasti sportu a výživy. V létě pracuji s dětmi na prázdninových táborech a sám ze své praxe vidím, že fyzicky nedokážou zdaleka to, co my, když jsme byli v jejich věku. Nejsou to jen čísla, že každé třetí dítě v Česku trpí obezitou, má to i praktický dopad,“ vysvětluje. V jeho týmu je i nutriční terapeutka, plánuje spolupráci s lékaři a osobnostmi,

kteří jeho projekt zaštití. V praxi bude fungovat formou přednášek a e-learningu. Oboje bude určeno zejména rodičům. Na přednáškách v síti mateřských škol se dozvědí, co dělat, aby předešli obezitě svých dětí a také nemocem, které se s fenoménem pojí. „Jsme ve fázi přípravy. Zpracováváme metodiku, zakládáme obchodní a neziskovou společnost, připravujeme právní podklady. Odhaduji, že projekt spustíme v řádu měsíců,“ plánuje Martin Habart.

V Point One má zázemí i další mladý byznysmen se svým týmem. Petr Banko je se společníkem Martinem Hrnčířem ale už o kus dál. Mají vlastní s. r. o. s názvem KCKurzy. Projekt spustili ještě před tím, než začal fungovat inkubátor ČZU, přesto jeho služby využívají. Mají díky němu mimo jiné prostory, kde probíhají jejich doučovací kurzy pro vysokoškoláky. „Působíme na několika vysokých školách zároveň, expandujeme v krajích a chtěli bychom brzy mít celorepublikový dosah. S portfoliem asi třiceti lektorů chceme studentům pomáhat s tím, aby uspěli u zkoušek. Poptávka nám hodně roste,“ pochvaluje si Petr Banko. Kurzy se nejčastěji zaměřují na předměty, které dělají studentům největší potíže, tedy na matematiku nebo statistiku.

Ani Petr Banko, stejně jako Martin Habart nepřemýšlel výrazněji o tom, že by z něj byl doživotní zaměstnanec. „Pracoval jsem od patnácti na brigádách a vím, jak to v práci chodí. Byl jsem na vážkách, jak se dál rozvíjet, ale už vím, že tohle je správná cesta,“ říká.

DOUČTE SE. Petr Banko dělá byznys v inkubátoru Point One na ČZU. Firma, kde pracuje se svým společníkem, se specializuje na doučování studentů.

STOP TLUSTŮCHŮM. Martin Habart a Jiří Ticháček (vpravo) budují komerční firmu a neziskovou společnost k boji proti dětské obezitě.

„sud nebyly. Přestože teď začaly vznikat, bude me otevření všem i dál,“ popisuje Jana Hodbodová, vedoucí startéru s názvem InovaJET. Důležitým receptem na úspěch v prosazení projektu v inkubátorech je podle jejích zkušeností to, jak se projekt může uplatnit na trhu. „Je to jedna z věcí, kterou hodnotíme. Pokud má své potenciální klienty, je to poloviční šance na úspěch. Důležité je ale i složení lidí v týmu a seřazení priorit. Ze studentů se musí stát manažeři, kteří vedou firmu, úkolují zaměstnance. Je sice dobře, když je baví řešit technické věci a pracovat přímo na vývoji nějakého prototypu, ale tohle není těžištěm manažerské práce,“ říká Jana Hodbodová. InovaJET za poslední čtyři roky podpořil kolem osmi desítek projektů. I v jeho rozvoji nastala jedna novinka, a to stěhování do centra Prahy, do Opletalovy ulice. Jde ale zatím spíše o azyl, než vzniknou zcela nové prostory v dejvickém kampusu ČVUT.

S ROBOTEM DO SVĚTA

Kam budou firmy generace Y směřovat, ukazují příběhy těch, kteří inkubátorem ČVUT v minulých letech prošli. Tým Jana Horáka založil v roce 2011 firmu Sathea. O rok později měla společnost půlmilionový obrát a čtyři zaměstnance. O dva roky později už obrát dosahoval dvou milionů a firma měla dvanáct pracovníků. „Ještě jako studenti jsme vyráběli osvětlení formou brigády pro pražské restaurace,“ popisuje začátky Jan Horák. Osvětlení se stalo stěžejním bodem podnikání firmy. V roce 2011 se její produkt stal inovací roku a nejlepší technologickou inovací podle Akademie věd. „Velmi rychle jsme získali jistotu, že zavedené postupy v tomto oboru je možné překonat a zkonstruovat lepší produkt, než jsou současná plastová krabicovitá svítidla,“ říká šéf firmy. Pobyt firmy v inkubátoru oceňuje hlavně proto, že získal důvěru v momentech, kdy inovacím věřil jen málokdo. „Také naše experimentální výroba, kdy jsme ve sklepech pod inkubátorem často rušili s vrtačkami ostatní firmy u počítačů, musela být dost náročná. To, že to s námi inkubátor vydržel a nevyhodil nás kvůli hluku a nepořádku, bereme taky jako obrovskou míru podpory,“ říká s úsměvem Jan Horák.

Firma se nyní prosazuje s chytrým a šetrným způsobem osvětlování měst. Pomáhá jí v tom mimo jiné unikátní produkt, automatický světelný robot. Firma je první, kdo ho technologicky vybavil tak, aby s ním bylo možné vyrazit do ulic. „Myšlenka je jednoduchá. Potřebujete změřit, jak stávající osvětlení svítí, aby bylo možné nalézt slabá místa a navrhnut osvětlení nové, úspornější a lépe svítící. Pořídili jsme tedy malé obratné auto a vybavili ho světelnými senzory. Přidali jsme strojové kamerové vidění a zapojili Google technologie. Vzadu ve vozidle je potom výkonná výpočetní jednotka, která vše zpracovává,“ popisuje Jan Horák.

Společnost Quanti, kterou v roce 2010 založil čerstvý absolvent ČVUT Marek Polčák, si je se Satheou v mnohém podobná. I ona sází na moderní technologie a také dynamicky roste. V roce 2012 měla kolem dvaceti lidí, o rok později to bylo o deset víc a obrát vyskočil ze 7,7 na 12 milionů korun. „Celou dobu pobytu v inkubátoru jsme byli dopováni motivací, kurzy i velice důležitými kontakty,“ říká zakladatel společnosti Quanti. Jeho firma se specializuje na vývoj softwaru, hardware a hi-tech. Quanti stojí konkrétně za vývojem platform pro e-shopy a obchodní domy, viditelný a populární je její virtuální průlet Prahou FlyPrague, důležitou referencí je pak zpomalovač pro urychlovač částic v ÚJV Řež.

Robot s umělou inteligencí, kterého lidé z firmy Quanti sestrojili, získal třetí místo v soutěži RobotChallenge ve Vídni. „Je to naše zadostiučinění po dokončení studií. Mnozí z nás na škole studovali kybernetiku, ale nikdy jsme se nedostali k něčemu fyzickému a skutečně zajímavému,“ popisuje šéf firmy. Robot dokáže sbírat barevně rozlišené pučky a dováží je na předem stanovené místo. „Je krásné sledovat po započetí soutěže, co bude dělat, protože dynamicky reaguje na změny. Nikdy nevíte, jak se rozhodne, když pojedje a kde nakonec skončí,“ popisuje Marek Polčák.

I firma DO-IT zakladatele a absolventa ČVUT Davida Miklase sbírá úspěchy. Vloň to třeba bylo třetí místo v soutěži Vodafone Nápad roku. To už se společnost vy-

80

týmů prošlo inkubátorem ČVUT za poslední čtyři roky

2 miliony

z pozůstalosti Tomáše Bati mladšího napomohou vzniku inkubátoru xPort na VŠE

FIRMY, KTERÉ PROŠLY INKUBÁTOREM ČVUT

Etnetera	založena v roce 1998, v roce 2010 měla obrát 120 milionů korun
Mediawork	vznikla v roce 2008, v roce 2013 měla 15 pracovníků a obrát 6,5 milionu
Eyedeia Recognition	její zrod se datuje do roku 2006, v roce 2013 měla obrát 4,5 milionu
Cambium Projects	založena v roce 2012, kdy v ní pracovalo šest zaměstnanců, o rok později měla třímilionový obrát
AppSatori	funguje od roku 2011, o dva roky později měla pět zaměstnanců a stala se prémiovým partnerem Googlu

houpla k bezmála čtyřmilionovému obrátu. DO-IT, věrná myšlenkám generace Y, propaguje také moderní technologie, konkrétně 3D tiskárny. „V začátcích jsme se věnovali IT outsourcingu. V inkubátoru ČVUT nás jedna firma oslovila, zda bychom uměli vyvinout hardwarovou součástku. Nabídku jsem přijal, protože už tehdy jsem věděl, že nechci skončit u IT outsourcingu. Začali jsme tedy vývoj a zjistili jsme, že tradiční cesty prototypování jsou drahé a trvají dlouho. Tehdy jsme koupili z Ameriky 3D tiskárnu a celý proces se výrazně zrychlil,“ přibližuje začátek podnikání v inkubátoru David Miklas. Nyní má jeho společnost 25 zaměstnanců, brzy se ale výrazně rozšíří díky investici do Y Softu v hodnotě 65 milionů korun. „V prvním půlroce příštího roku je plánovaná expanze na trhy, kde má Y Soft svoje obchodní zastoupení. Součástí jsou například USA, Japonsko, Austrálie a samozřejmě západní Evropa,“ plánuje David Miklas.

Výčet firem, které vysokoškolské startéry poslaly nebo brzy pošlou do světa, by mohl být hodně dlouhý. Nejzajímavější jsou ale lidé, kteří je řídí. Kromě toho, že využívají snad všechny dostupné moderní technologie, jsou také otevření, stojí o popularitu, vždycky zvednou telefon, neschovávají se za hradbu asistentů a mluvčích. Něco takového si pod pojmem „podnikatel“ v posledních dvaceti letech určitě nikdo nevybavoval. ●

PETR WEIKERT • weikert@mf.cz